

Maliyet Muhasebesi

(1)

Temel Bilgiler ve Kavramlar

* Muhasebe: İşletmelerin finansal nitelik arz eden olay veya işlemlerinin tespiti, kaydı, tasnifi, özetlenmesi, raporlanması ve yorumlanması işlemlerinin tümünü kapsar.

- Finansal nitelik arz etmek: Para cinsinden ifade edilebilmek.

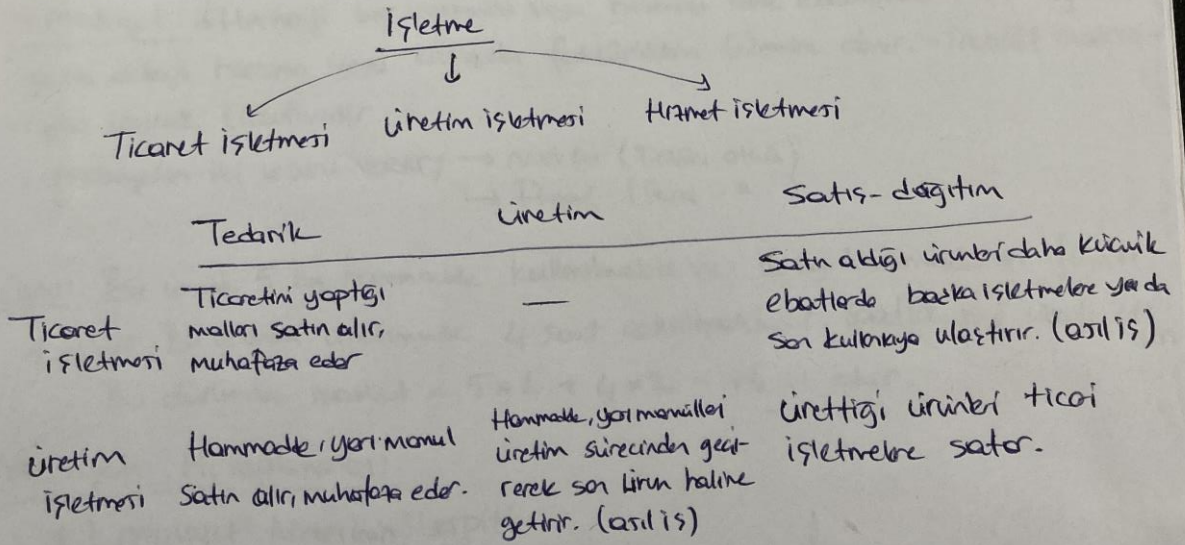
* Maliyet Muhasebesi: İşletmelerin kattıkları maliyetlerin tespiti, hesabi, ilgili yerlere dağıtımı, mamüllere yüklenmesi, kaydı, izlenmesi, tasnifi, özetlenmesi, tahlii, planlanması, kontrolü ve yorumlanması işlemlerinin tümünü kapsar.

- Maliyet muhasebesi yönetim muhasebesinin bir parçasıdır ve özellikle üretim yapan işletmelerde;

- Üretim ve satılan mamüllerin maliyetlerinin hesaplanması,
- Dönem sonunda elde edilen kalan envanter değerinin bulunması konusunda

finans muhasebesini tanımlar.

* İşletme: İnsan ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla üretim ve/veya tedarikçi sıfatına haiz ekonomik kâr amaçlı kuruluş. Üretim unsurlarını planlı ve sistematik bir şekilde bir araya getirip mal/hizmet üreten kuruluş.

* Üretim İşletmesi: Hammadde, malzeme veya parçaları fiziksel, kimya sal, biyolojik değişimlere uğratarak son ürün haline getirir.

- Un → Ekmek

(2)

- Bu işletmelerde maliyet ön planda çıkmaktadır.
- Dersin orijinal konusu bu işletmelerdir.

* Varlık: → Duran varlık: Arsa, arazi, bina, makine, demirbaş vs.
↳ Aktif " : Para, nakul değer, envanter, alacaklar vs.

* Gider (Varlık tüketimi): • Alınan ekmeğin yenmesi gibi.

- İşletmenin analiz konusuyla ilgili işlemleri sonucunda varlıklarında meydana gelen azalış veya yükümlülüklerinde meydana gelen artışlara dır.
- Belli bir muhasebe döneminde hasılattan düşülen yarar tüketmiş maliyetlerdir.
 - 3 aylık peşin kira ödenirse ilk ayın gider olur, diğerlerinin yararı tükenmemiştir.

- faturalar vs, temettü (ortaklara öden)
gider gider değil

* Harcama: (Varlık değişimi): • Etmek almak, • Bir varlık elde etmek, bir hizmet sağlamak veya bir zarar önlemek amacıyla yapılan ödemelerdir.

- Harcamanın gider olması için harcama sonucunda elde edilen yararın aynı tüketilmesi gerekir.

* Maliyet: • Herhangi bir maddi veya hizmeti elde edebilmek için değeri ya da dolaylı harcama veya katılan fedakarlıkların toplamıdır. • İmalât maksadıyla kaynak tüketimidir.

- Maliyetin iki unsuru vardır; → miktar (Fiziki ölçü)
↳ Fiyat (Para ")

ÖRNEK: Bir üründe 5 kg hammadde kullanılmakta ve 1 kg hammadde fiyatı 1 TL'dir. Bu ürünün üretiminde 4 saat çalışılmaktadır. Saatlik işçi ücreti 2 TL.
Bu durumda maliyet = $5 \times 1 + 4 \times 2 = 13$ TL olur.

Maliyet Hesaplamaları:

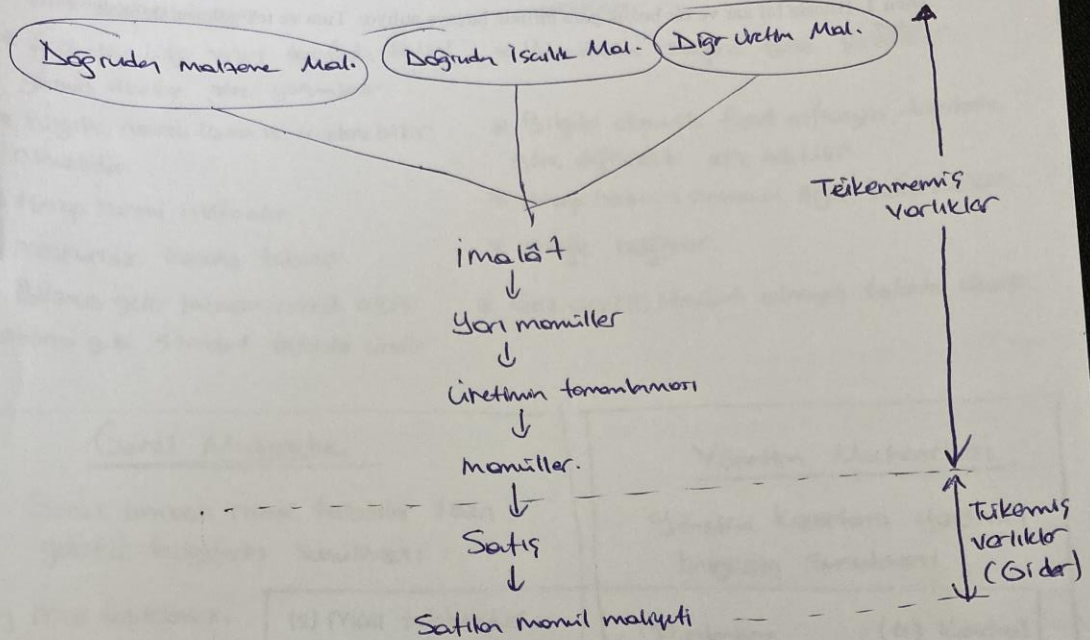
- 1.) maliyet türlerinin tespiti
 - Malzeme işçilik vs
- 2.) maliyet yerlerinin tespiti
 - farklı bölümler.
- 3.) maliyet taşıyıcılarının tespiti
 - Hangi ürünlere yüklenecek

* Tüklenmemiş Maliyet: Yararı henüz devam eden fedakarlıklar.

Örn: - Üretimi bitmiş ancak satılmamış mallar.
- Kirası peşin ödenen bina

* Tükennmiş maliyet: Yararı bitmiş fedakarlıklar.

örn: - Satılan mallar.

* Maliyet Muhasebesinin Amaçları:

- 1.) Maliyetleme: Üretilen mamüllerin toplam ve birim maliyetlerinin hesaplanması
- 2.) Planlama: İşletme bütçelerinin hazırlanması
- 3.) Kontrol: Maliyetlerle ilgili plan/bütçeden sapma olup olmadığının araştırılması
- 4.) Performans değerlendirme: Bölüm, ürün, kısım vb. başarı durumunun incelenmesi
- 5.) Yönetime destek: Karar aşamalarında yardımcı olacak rapor, tablo desteğinin verilmesi

* Muhasebe türleri:

- 1.) Genel (finans) muhasebe
- 2.) Maliyet "
- 3.) Yönetim "
- 4.) Vergi "
- 5.) Devlet "
- 6.) e-devlet "

- 7.) Sorumluluk Muhasebe
- 8.) Enflasyon "

Genel Muhasebe

Yönetim Muhasebesi

(4)

- * İşletme dışı grupların ilgisi olacağı için gelecek bilgiler üretir.
- * Sağladığı bilgiler kapsamlı bir hesap dönemiyi kapsar.
- * Sağladığı bilgi herkes tarafından kabul görmüş ilkelere göre yorumlanır.
- * Bilgiler nesnel, kesin ve irdelenebilir olmalıdır.
- * Hesap birimi işletmedir.
- * Mecburidir, kanuna tabidir.
- * Bilanço, gelir tablosu, nakit akış tablosu gibi standart tablolar üretir.
- * Geniş kapsamlı işletme içine yönelik bilgiler üretir.
- * Sağladığı bilgiler geneldir ve geleceğe yöneliktir.
- * Yöneticinin isteğine göre şekillenir.
- * Bilgiler dönemlik fiyat enflasyon düzeyine göre değişiklik arz edebilir.
- * Hesap birimi işletmenin ilgili bölümüdür.
- * İsteğe bağlıdır.
- * Çok çeşitli, standart olmayan tablolar üretir.

Genel Muhasebe		Yönetim Muhasebesi	
Genel amaçlı mali tablolar için gerekli bilgilerin sunulması		Yönetim kararlarına yardımcı bilgilerin sunulması	
(1) Mali tablolardaki bütün kalemlerin muhasebeleştirilmesi	(2) Mali tablolardaki envanterin değerlendirilmesi ve muhasebeleştirilmesi	(3) Planlama	(4) Kontrol
(2), (3) ve (4) için bilgi sunulması			
Maliyet Muhasebesi			

Genel
Muhasebe
Düzeyi

Mal alım

Mal satım

Maliyet
Muhasebesi
Düzeyi

Üretim

- malzeme mal.
- İşçilik
- VS

→ Maliyet.